

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/99/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120206320
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7120206320.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú Y. Š., nar. XX.X.XXXX, v odvolacom konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov matky A. J., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v D. na O. XX, zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom v Prešove na Hlavnej 50 a otca A. Š., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v Handlovej na D.. E. XXXX/XXA, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 41P/72/2020-64 zo dňa 17.7.2020 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvej inštancie tak, že do právoplatného skončenia konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo veci samej vedeného na Okresnom súde Košice I upravuje bežný styk otca s maloletou Y. každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 13.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste jej bydliska a otec je povinný v čase určenom pre koniec styku odovzdať dieťa matke na rovnakom mieste.

Ukladá maloletej Y. Š., nar. XX.X.XXXX a jej rodičom A. J., nar. XX.X.XXXX a A. Š., nar. XX.X.XXXX, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice po dobu štyroch mesiacov.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd uložil otcovi povinnosť zdržať sa styku a akéhokoľvek osobného či telefonického kontaktu s maloletou Y., eventuálne upravil styk otca s maloletou v každom nepárnom kalendárnom týždni v sobotu od 10.00 hod. do 11.30 hod. v priestoroch organizácie Miesto pod slnkom, n.o., Hlavná 68, Košice, vždy za asistencie určeného pracovníka tejto organizácie.

2. V odôvodnení uviedol, že matkou uvádzané argumenty neosvedčujú naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov maloletej a sú predčasné, pretože neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená otcovi (uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019) ešte nie je právoplatne zrušené. Poukázal na to, že uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020, ktorým súd zrušil uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019, nie je právoplatné ani vykonateľné z dôvodu, že otec proti nemu podal odvolanie.

3. Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej

len „CSP“), § 324 ods. 3 CSP, § 325 ods. 1 CSP, § 326 ods. 1, 2 CSP, § 328 ods. 2 CSP, § 329 ods. 1 CSP, § 331 ods. 1 CSP, § 334 CSP, čl. 1 základných princípov CMP.

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f), g) a h) CSP, § 62 ods. 1 CMP s poukazom na § 360 ods. 1 CMP, § 361 CMP, čl. 41 ods. 1 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 5 Zákona o rodine a navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie v plnom rozsahu. Poukázala na to, že súd prvej inštancie nemal žiadnu zákonnú prekážku, ktorá by mu bránila rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia v zmysle jej návrhu, pričom návrh nebol podaný predčasne, keďže čl. 41 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ale aj s poukazom na čl. 5 Zákona o rodine a ust. § 361 CMP umožňujú súdu, aby kedykoľvek a za akýchkoľvek okolností (ktoré môžu nastať) poskytol rýchlu a účinnú (súdnu) ochranu maloletému dieťaťu. Uviedla, že otec proti uzneseniu Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 podal odvolanie, krajský súd o odvolaní ešte nerozhodol, avšak predmetná vec už je na Krajskom súde v Košiciach vedená pod sp. zn. 8CoP/174/2020, pričom rozhodnutie je možné očakávať v najbližšom čase. Matka ďalej poukázala na uznesenie ORPZ v Košiciach sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 zo dňa 24.10.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19.12.2019, pričom obzvlášť zvýraznila, že z predmetného uznesenia vyplýva, že otec A. K. a nestotožnená žena nahovorili, ovplyvnili a zmanipulovali maloletú Y. v tom smere, aby na súde a polícii klamala o tom, ako vznikli jej zranenia (ktoré reálne vznikli pri páde z kolotoča), a povedala nepravdu tak, že zranenia jej bitím spôsobil manžel matky O. J. (v domácnosti, kde žijú s matkou). Proti uzneseniu ORPZ v Košiciach sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 zo dňa 24.10.2019, v ktorom sú konštatované skutočnosti, ktoré zakladajú podozrenie, že otec sa dopustil viacerých trestných činov (psychické týranie maloletej cez jej manipuláciu a ovplyvňovanie, krivé obvinenie O. J. z trestného činu ublíženia na zdraví maloletej Y., návod na krivé obvinenie vo vzťahu k maloletej Y. a iné), podal otec sťažnosť, o ktorej rozhodla Okresná prokuratúra Košice I uznesením sp. zn. 2Pv 173/19/8802 zo dňa 16.12.2019 tak, že sťažnosť otca ako nedôvodnú zamietla. Matka ďalej uviedla, že nedávno sa jej dostal do dispozície aj obrazovo - zvukový záznam, na ktorom je zachytený otec maloletej, maloletá Y. a ďalší rodinní príslušníci zo strany otca, na ktorom je zachytené protiprávne konanie otca a jeho rodinných príslušníkov ako klamú, ovplyvňujú a manipulujú maloletú Y. proti nej a jej manželovi, aby sa bála k nim chodiť do Košíc, že jej manžel ju bude tícť, že vždy bude taký zlý, že právnikovi dali veľa peňazí za jej záchranu a pod. V tejto súvislosti podala dňa 15.4.2020 trestné oznámenie na Okresnú prokuratúru Košice I, kde oznámila svoje podozrenia z trestnej činnosti otca a zároveň pripojila predmetný zvukovo - obrazový záznam. Bolo jej doručené upovedomenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pn 428/20/8802 zo dňa 16.4.2020, že obsah jej trestného oznámenia bol vyhodnotený ako podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa ust. § 208 Tr. zák. Poukázala na to, že predmetný obrazovo - zvukový záznam bol priložený aj k jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a je potrebné ho vykonať ako dôkaz prehratím a oboznámením sa s ním. Matka ďalej v odvolaní rozoberá obsah predmetného zvukovo - obrazového záznamu, pričom podľa nej je nepochybné, že ide o také konanie otca a jeho rodinných príslušníkov, ktoré môže viesť k spôsobeniu psychického utrpenia u maloletého dieťaťa vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie maloletej. Od vydania uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020, teda už viac ako tri mesiace, má maloletú Y. vo svojej osobnej starostlivosti a chráni ju pred otcom a jeho rodinnými príslušníkmi, aby ďalej nepokračovali v poškodzovaní maloletej, netýrali ju, neovplyvňovali a neprogramovali proti nej a jej manželovi, čím zabraňuje tomu, aby bola na maloletej Y. páchaná trestná činnosť, ktorá sa v súčasnosti vyšetruje. Matka k odvolaniu predkladá aj správu psychologičky Mgr. K. Š., ktorá maloletej poskytuje psychologickú pomoc, z ktorej vyplýva, že vo výchovnom prostredí u otca boli vážne narušené potreby maloletej. Ďalej poukázala na to, že na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16Em/1/2020 je na základe návrhu otca vedené konanie o výkon rozhodnutia (uznesenia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019, ktorým bola maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca), kde sa otec domáha toho, aby mu matka odovzdala maloletú do jeho osobnej starostlivosti. Okresný súd Prievidza uznesením sp. zn. 16Em/1/2020 zo dňa 22.6.2020 rozhodol tak, že na základe návrhu matky odložil výkon uznesenia Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019, a to až do rozhodnutia súdu o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Prílohou odvolania matky je uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 16Em/1/2020 - 143 zo dňa 22.6.2020 (čl. 91), potvrdenie psychologičky Mgr. K. Š. o poskytovaní poradensko - psychologickej starostlivosti zo dňa 22.6.2020

(č.l. 96), uznesenie ORPZ v Košiciach ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 zo dňa 24.10.2019 o zastavení trestného stíhania (č.l. 97), uznesenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 2Pv 173/19/8802-22 zo dňa 16.12.2019 (č.l. 104).

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že nakoľko od rozhodnutia Okresného súdu Trenčín o rozvoде manželov Š. došlo k podstatným zmenovým skutočnostiam, keďže maloletá bola rozhodnutím 6P/10/2019 zverená do starostlivosti otca, od 23.4.2020 sa na základe rozhodnutia Okresného súdu Košice I č.k. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 nachádza v starostlivosti matky, ktorá neustále poukazuje na zlý psychický stav maloletej, komunikácia medzi rodičmi nie je dobrá, vzhľadom na komplikovanosť situácie v rodine odporúča, aby odvolací súd zvážil možnosť spolupráce (resp. uloženie výchovného opatrenia) s Psychosociálnym centrom Košice, nakoľko je toho názoru, že je potrebná pomoc pri úprave komunikácie medzi jednotlivými členmi rodiny, zmiernenie napätia medzi rodičmi, venovanie sa možnostiam ako zvládať rodičovskú komunikáciu a ako vytvárať atmosféru, v ktorej bude maloletá profitovať z kontaktu s oboma rodičmi. Kolízny opatrovník má za to, že v danej situácii, kedy by došlo k výraznému obmedzeniu rodičovských práv otca, je nevyhnutným prostriedkom na objektivizáciu danej situácie ako aj podkladom pre rozhodnutie v danej veci nariadenie znaleckého dokazovania z odboru pedopsychológie za účelom posúdenia čo najlepšej úpravy styku maloletej s otcom do budúcnosti.

6. V doplňujúcej správe k vyjadreniu k odvolaniu matky kolízny opatrovník predložil dňa 25.8.2020 správu o priebehu poradensko - psychologickú starostlivosti maloletej Y., matky maloletej a jej manžela, ktorú obdržal emailovou komunikáciou od matky maloletej. Ide o správu psychologičky Mgr. K. Š. zo dňa 25.8.2020.

7. Matka dňa 25.8.2020 doručila odvolaciemu súdu vyjadrenie vo veci sp. zn. 7CoP/99/2020, v ktorom oznámila, že jej dňa 24.8.2020 bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/174/2020 zo dňa 17.8.2020, ktorým bolo odvolanie otca (proti uzneseniu Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020, ktorým súd zrušil uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019) odmietnuté ako neprípustné. Je teda zrejmé, že uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 nadobudlo právoplatnosť a stalo sa vykonateľným koncom apríla 2020. V prílohe predložila rozhodnutie o prijatí maloletej na Súkromnú základnú školu Slobody 1 v Košiciach, z ktorého vyplýva, že maloletá nastupuje na základné vzdelávanie od 1.9.2020. Z dôvodu, že v súčasnosti sa úprava styku otca s dcérou riadi rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 34P/140/2017 zo dňa 8.6.2018, v ktorom je tzv. bežný styk upravený v každom nepárnom týždni v roku od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 19.30 hod. a v každom párnom týždni v roku od štvrtka od 16.00 hod. do piatku do 20.00 hod., matka má za to, že takáto úprava styku je krajne nevhodná, pretože narúša plnenie školských povinností maloletej, čo je ďalším dôvodom, pre ktorý je naliehavá potreba pre okamžitý zásah zo strany súdu prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia. Prílohou vyjadrenia matky zo dňa 25.8.2020 je rozsudok Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 34P/140/2017 zo dňa 8.6.2018, rozhodnutie o prijatí maloletej na Súkromnú základnú školu Slobody 1 v Košiciach a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/174/2020-534 zo dňa 17.8.2020.

8. Matka dňa 25.8.2020 doručila odvolaciemu súdu aj podanie vo veci sp. zn. 7CoP/99/2020, v ktorom oznámila, že maloletej je už dlhšiu dobu poskytovaná psychologická pomoc zo strany psychologičky Mgr. Š.. V prílohe predložila správu z priebehu poradensko - psychologickú starostlivosti zo dňa 25.8.2020, v ktorej je opísaný zhoršený psychický stav maloletej v dôsledku konania otca, ktorý ju odlúčil od matky, manipuloval a programoval ju proti matke a jej manželovi, bol u nej diagnostikovaný stresový syndróm, pričom psychologička neodporúča ani len telefonický kontakt otca s maloletou, pokiaľ otec nezmení svoje správanie a prístup. Podľa matky je v prvom rade nevyhnutné znalecky vyšetriť otca, či je vôbec schopný zastávať rolu otca, či vôbec a do akej miery môže participovať na starostlivosti o maloletú, aby ju nepoškodzoval.

9. Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

10. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

13. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14. Podľa ust. § 362 vety druhej CMP odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

15. Podľa ust. § 73 ods. 2 bod 10 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vykonáva poradensko-psychologické služby pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu a rodinu, poradensko-psychologickú pomoc podľa § 11 ods. 3 písm. d) tohto zákona.

16. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté uznesenie v celom rozsahu podľa § 65 a § 66 CMP a dospel k odlišnému právnemu záveru ako súd prvej inštancie, preto rozhodnutie prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že upravil styk otca s maloletým dieťaťom a súčasne nariadil neodkladné opatrenie z úradnej povinnosti podľa § 362 vety druhej CMP.

17. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia maloletej Y. boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/140/2017-187 zo dňa 8.6.2018, právoplatným dňa 2.7.2018. Na čas po rozvode súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej bola maloletá Y. zverená do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 200 eur mesačne, bežný styk otca s maloletou bol upravený v každom nepárnom týždni v roku od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 19.30 hod. a v každom párnom týždni v roku od štvrtka od 16.00 hod. do piatku do 20.00 hod. Súčasťou rodičovskej dohody je aj úprava styku počas prázdnin a sviatkov. Je zrejmé, že v čase vyhlásenia rozsudku o rozvode matka s dcérou bývala v Trenčíne v spoločnej domácnosti s jej priateľom (súčasným manželom), s ktorým očakávali narodenie dieťaťa.

18. Otec už dňa 11.10.2018 podal na Okresný súd Trenčín návrh na zníženie výživného a zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, ktorý odôvodnil tým, že matka sa s maloletou dcérou odsťahovala do D. a tým sa zásadne zmenili možnosti realizovať styk v zmysle uvedenej dohody. Aj napriek presťahovaniu maloletej naďalej riadne prebiehal styk otca s dieťaťom na základe rozsudku č.k. 34P/140/2017-187 zo dňa 8.6.2018. Predmetné konanie o návrhu otca je po prenesení miestnej príslušnosti z Okresného súdu Trenčín aktuálne vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 18P/25/2019, pričom vo veci doposiaľ nebolo rozhodnuté. Vo veci maloletej Y. Š. sú na Okresnom súde Košice I vedené ďalšie konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností sp. zn. 21P/112/2019 a zmenu úpravy styku sp. zn. 21P/123/2019.

19. Uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019 bola maloletá Y. zverená do osobnej starostlivosti otca. Dôvodom pre dočasnú zmenu vo výchove bola skutočnosť, že otec si po prevzatí maloletej od matky vo februári 2019 všimol na jej tele hematómy, ktorých pôvod nebol zrejмый, pričom tvrdil, že ich maloletej spôsobil manžel matky. Následne mala maloletá vypovedať pred súdom v Prievidzi v konaní 6P/10/2019, že ju zbil manžel matky rukou. Súd vychádzal z obsahu návrhu otca, správy ošetrojúceho lekára a vyjadrenia školského zariadenia, nakoľko nebolo zrejmé, akým spôsobom vznikli na jej tele modriny, pričom bolo vysoko pravdepodobné, že vznikli v období, kedy bola v starostlivosti matky. Na základe trestného oznámenia otca bolo dňa 24.4.2019 začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a), ku ktorému malo dôjsť tým spôsobom, že páchatel' v presne nezistenej dobe od 25.2.2019 do 28.2.2019 na presne nezistenom mieste v Košiciach ublížil maloletej. V tomto trestnom konaní nebolo voči manželovi matky vznesené obvinenie, v konaní vystupoval ako svedok.

20. Uznesením ORPZ v Košiciach zo dňa 24.10.2019 sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019, právoplatným dňa 19.12.2019, bolo predmetné trestné stíhanie zastavené, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Vyšetrowaním bolo preukázané, že maloletá v uvedenom období spadla v škôlke za jazdy z kolotoča, pričom sa nedalo vylúčiť, že si modriny spôsobila pri hre. Tvrdenie otca, že jej ich spôsobil manžel matky, sa nepotvrdilo. Cielenými otázkami počas výsluchu pred orgánom činným v trestnom konaní bolo zistené, že na výsluch bola maloletá pripravená svojím otcom a že má rozprávať to, čo vypovedala na súde. Z odôvodnenia uznesenia sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 zo dňa 24.10.2019 vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 2.5.2019 bola do trestného konania pribratá znalkyňa PhDr. C. D., ktorá v závere znaleckého posudku č. 70/2019 konštatuje, že osobnosť maloletej je primerane detská, veselá, hravá, pôsobí ako pomerne samostatné dieťa, je šťastná, že je s tatinom, potom s mamkou a J., bratrančekom. Osobnosť maloletej nemá známky neurózy, a to onychofágie, úľakového reflexu a masívneho strachu, zneistenia. Z odôvodnenia uznesenia zo dňa 24.10.2019 vyplýva aj to, že komunikácia medzi otcom a matkou a jej manželom zabezpečená z mobilného telefónu predloženého otcom naznačuje, že vzájomne spolu nevychádzajú a maloletá sa stala prostriedkom sporov medzi nimi.

21. Z dôvodu, že otec spochybňoval vyšetrowanie v konaní sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019, proti uzneseniu ORPZ v Košiciach zo dňa 24.10.2019 o zastavení trestného stíhania podal sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I uznesením zo dňa 16.12.2019 sp. zn. 2 P/173/19/8802 tak, že sťažnosť otca nie je dôvodná.

22. Z oznámenia Krajskej prokuratúry Košice sp. zn. 4 Kn 109/20/8800-5 zo dňa 8.7.2020 adresovanej otcovi bolo zistené, že na základe podania otca z 5.6.2020 krajský prokurátor preskúmal obsah vyšetrovacieho spisu sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 ako aj obsah dozorového spisu Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 2 P/173/19/8802, pričom dospel k záveru, že uznesenie vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania zo dňa 24.10.2019 sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 vedeného pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. je dôvodné a zákonné. Z dôvodu ďalších skutočností, ktoré vo svojej výpovedi uviedla maloletá (spôsobenie zranenia inou osobou - nie však ublíženia na zdraví) ako aj vypracované znalecké posudky z odboru psychológia a z odboru zdravotníctvo uložil krajský prokurátor dozorovému prokurátorovi Okresnej prokuratúry Košice I zabezpečiť začatie trestného stíhania vo veci pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák.

23. Matka už po právoplatnosti uznesenia ORPZ v Košiciach zo dňa 24.10.2019 sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 (právoplatné dňa 19.12.2019) o zastavení trestného stíhania podala dňa 23.12.2019 na príslušný súd návrh, ktorým žiadala zrušiť neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca. Súd návrh matky uznesením 21P/112/2019-125 zo dňa 2.1.2020 zamietol z dôvodu, že jej tvrdenia uvedené v návrhu sa v zákonom určenej lehote na nariadenie neodkladného opatrenia overiť nedali. Z dôvodu odvolania matky rozhodoval Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 5.3.2020 č.k. 8CoP/37/2020-384, ktorý uznesenie zo dňa 2.1.2020 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 bolo zrušené uznesenie, ktorým bola maloletá Y. zverená do osobnej starostlivosti otca (uznesenie Okresného súdu Prievidza sp. zn. 6P/10/2019 zo dňa 4.3.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/23/2019 zo dňa 19.6.2019). Zrušujúce uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.5.2020.

25. Následne matka dňa 28.5.2020 podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

26. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie napadnuté uznesenie, ktorým zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave resp. zákaze styku, založil na tom podklade, že neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá Y. zverená do osobnej starostlivosti otca, ešte nie je právoplatne zrušené, pretože otec proti nemu podal odvolanie a právne účinky neodkladného opatrenia zanikajú až právoplatnosťou uznesenia o jeho zrušení. Z uvedeného dôvodu považoval návrh matky za predčasný. Odvolací súd v tejto súvislosti udáva, že zo strany súdu prvej inštancie došlo v tomto prípade k nesprávnemu právnomu posúdeniu

veci, pretože v čase rozhodovania o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia muselo byť konajúcemu súdu zrejmé, že uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020, na základe ktorého došlo k zrušeniu neodkladného opatrenia o zverení maloletej Y. do osobnej starostlivosti otca, obsahuje nesprávne poučenie o odvolaní a preto vzhľadom k tomu, že proti nemu nebolo prípustné odvolanie, nadobudlo právoplatnosť a zároveň vykonateľnosť doručením, t.j. 7.5.2020. Odvolací súd preto konštatuje, že predmetná skutočnosť nemohla byť pre konajúci súd dôvodom pre zamietnutie návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože v čase, kedy súd prvej inštancie rozhodoval o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia už bolo uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 právoplatné, teda neodkladné opatrenie o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca bolo právne neúčinné.

27. Podstata odvolacej argumentácie matky proti napadnutému uzneseniu je totožná so skutočnosťami uvedenými v samotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Okrem poukazovania na to, že súd prvej inštancie nemal žiadnu zákonnú prekážku, ktorá by mu bránila o jej návrhu rozhodnúť a teda jej návrh nebol podaný predčasne, spočíva predovšetkým v tvrdení, že z uznesenia ORPZ v Košiciach zo dňa 24.10.2019 sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 vyplýva, že otec a nestotožnená žena nahovorili, ovplyvnili a zmanipulovali maloletú Y. v tom smere, aby na polícii a súde klamala o tom, ako jej vznikli zranenia. Matka v odvolaní zdôrazňuje, že sa jej nedávno dostal do dispozície aj obrazovo - zvukový záznam, na ktorom je zachytený otec, ďalší jeho rodinní príslušníci ako aj maloletá, na ktorom je zachytené ich protiprávne konanie, pretože klamú, ovplyvňujú, manipulujú a programujú maloletú Y., aby sa bála chodiť do Košíc. Matka v tejto súvislosti podala dňa 15.4.2020 trestné oznámenie na Okresnú prokuratúru Košice I, kde oznámila svoje podozrenia z trestnej činnosti otca a jeho rodinných príslušníkov vo vzťahu k maloletej. Bolo jej doručené upovedomenie Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pn 428/20/8802 zo dňa 16.4.2020 o tom, že obsah jej trestného oznámenia bol vyhodnotený ako podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa ust. 208 Tr. zák. a že o ňom bude vedené vyšetrovanie. Podľa matky z predmetného obrazovo - zvukového záznamu je na prvý pohľad nepochybné, že ide o také konanie otca a jeho rodinných príslušníkov, ktoré môže viesť k spôsobeniu psychického utrpenia u maloletej vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie maloletej. Matka ďalej zdôraznila, že od vydania uznesenia o zrušení neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, má maloletú Y. vo svojej osobnej starostlivosti, chráni ju pred otcom a jeho rodinnými príslušníkmi, aby ďalej nepokračovali v poškodzovaní maloletej, čím zabraňuje tomu, aby bola na nej páchaná trestná činnosť, ktorá sa v súčasnosti vyšetruje.

28. Matka zároveň v odvolaní poukazuje na to, že s maloletou navštevuje psychologičku PhDr. Š., pričom predkladá jej správu zo dňa 22.6.2020, z ktorej vyplýva, že odborné poradenstvo vyhľadala za účelom zvládania aktuálnej rodinnej situácie - riešenie dôsledkov dopadu dlhodobých nezhôd s exmanželom na ich dcéru, návrat Y. po ich dlhodobom odlúčení. (č.l. 96) Maloletej je poskytovaná terapia hrou. V priebehu odvolacieho konania matka predložila ďalšiu správu psychologičky zo dňa 25.8.2020, ktorá v závere konštatuje, že maloletá prežíva nadlimitný stres, predvída možnosť ohrozenia, straty vzťahu s mamou. Dlhodobé odlúčenie od matky v nej spôsobilo úzkosť, obavu, že o tento vzťah môže opätovne prísť. Podľa slov matky sa otec domáha kontaktu s dcérou aspoň telefonicky, matka má ale obavy, aby tento kontakt nemal na maloletú zlý vplyv. Nevie, či má otcovi vyhovieť, pretože po týchto telefonátoch je rozrušená. Aby tento kontakt bol pre ňu prospešný, je dôležité, aby boli otcom rešpektované jej potreby a v žiadnom prípade nebola vystavovaná žiadnej manipulácii a sponchybnovaniu jej vzťahu s mamou, hrozbe, že o tento vzťah príde v zmysle „u mňa ti bude lepšie ako u mamy“ a pod. Pokiaľ tieto podmienky nebudú splnené, psychologička neodporúča telefonický kontakt. Kontakt so Y. a jej otcom by mohol prebiehať aj formou asistencie pod dohľadom odborníka. Za účelom posúdenia najvhodnejšej formy starostlivosti o maloletú odporúča súdnoznalecké vyšetrovanie.

29. Z obsahu spisu bolo zistené, že otec v emailovom podaní zo dňa 20.7.2020 adresovanom Okresnému súdu Košice I vysvetľuje, že celé neodkladné opatrenie sa opiera o video, ktoré vzniklo 27.10.2019, kde sa snažil o vyjadrenie maloletej, kto jej spravil modriny po celom tele, ktorých bolo 27. Išlo mu hlavne o to, že bol zúfalý, keďže kriminálka v Košiciach to nešpecifikovala ako trestný čin, nebrali do úvahy žiadne výpovede maloletej a preto to chcel použiť do sťažnosti voči danému rozhodnutiu. Zároveň predložil súdu správu kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice o prešetrení pomerov zo dňa 9.6.2020 (č.l. 73), z ktorej vyplýva, že matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že napriek existencii uznesenia Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/112/2019 zo dňa 22.4.2020 ako aj

uznesenia ORPZ v Košiciach zo dňa 24.10.2019 sp. zn. ČVS: ORP-612/2-VYS-KE-2019 sa otec SMS správami, vyhrázaním, policajnými hliadkami domáha toho, aby mu matka vydala maloletú Y. do jeho osobnej starostlivosti, resp. umožnila styk s ňou. Otec taktiež predložil správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 27.1.2020, z ktorej bolo zistené, že u otca sa jej dobre býva, hrá sa tam s ním ako aj so starkou. Na otázku, ako je v materskej škole, odpovedala že fantasticky. Následne bola informovaná, že na súde prebieha konanie. Maloletá uviedla, že by chcela bývať s tatinkom. Nakoľko po nariadení neodkladného opatrenia pri komunikácii s rodičmi bolo zistené, že ich vzájomné vzťahy sú narušené, úrad vydal odporúčanie na realizáciu odborných metód na prispôsobenie sa novej situácii. Počas spoločného stretnutia s rodičmi, pracovníkmi Centra pre deti a rodiny Orchidea Partizánske a úradu dňa 11.10.2019 boli rodičia informovaní, že bolo spozorované, že maloletá má vybudované pozitívne citové väzby k obom rodičom, má ich rovnako rada, nechce sklamať ani jedného rodiča a začína byť vystavená konfliktu lojality. Z uvedeného dôvodu boli rodičia požiadaní, aby zmenili svoje správanie a neohrozovali svoje dieťa.

30. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa sú vysoko konfliktné, pretože od rozvodu manželstva v júni 2018, kedy sa dohodli na úprave pomerov k maloletej Y. na čas po rozvode, vzájomne spolu nevychádzajú a maloletá sa stala prostriedkom sporov medzi nimi. Namiesto rozumného vyriešenia danej situácie, ktorá by bola v záujme maloletého dieťaťa a vytvorila stabilitu jeho výchovného prostredia, rodičia neustále stupňujú svoj konflikt takým spôsobom, že permanentne podávajú na súd rôzne návrhy týkajúce sa maloletého dieťaťa ako aj trestné oznámenia, ktoré určite neprispievajú k zlepšeniu vzťahov v rodine, ale naopak zvyšujú napätie a nevráživosť medzi nimi ako aj blízkymi príbuznými. Odvolací súd po preskúmaní spisu zdôrazňuje, že aj napriek existencii rôznych trestných konaní, na ktoré sa vo svojich návrhoch a vyjadreniach rodičia odvolávajú, doposiaľ nebolo vznesené žiadne obvinenie voči konkrétnej osobe, či už voči manželovi matky, resp. voči otcovi, pričom nikto nebol v predmetných trestných konaniach odsúdený. Z uvedeného dôvodu preto nemohol odvolací súd samotné trestné konania považovať za relevantné pre rozhodnutie o vyhovení návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože o aktuálnom trestnom oznámení matky, ktoré podala na základe obrazovo - zvukového záznamu dňa 15.4.2020 na Okresnú prokuratúru Košice I, kde oznámila svoje podozrenia z trestnej činnosti otca a jeho rodinných príslušníkov vo vzťahu k maloletej, na ktorom je podľa nej zachytené ich protiprávne konanie, pretože klamú, ovplyvňujú, manipulujú a programujú maloletú Y., aby sa bála chodiť do Košíc, bude rozhodnuté až v samotnom trestnom konaní po vykonaní vyšetrovania, v ktorom budú účastníci konania vypočutí a s vysokou pravdepodobnosťou bude vykonaná analýza predmetnej nahrávky. Odvolací súd nie je oprávnený v tomto prípade vytvárať predčasné závery a vychádzať z jedinej cca 15 minútovej zvukovoobrazovej nahrávky, ktorá je súčasťou spisu a ktorú mal k dispozícii aj súd prvej inštancie, pretože aj keď z nej vyplývajú určité indicie o ovplyvňovaní maloletej Y. otcom a starou matkou, bez podrobného skúmania tejto nahrávky nie je možné urobiť tak závažný zásah do výkonu rodičovských práv a povinností otca ako je zákaz styku a akéhokoľvek osobného či telefonického kontaktu, resp. určenie stretávania s maloletou na každý druhý týždeň na hodinu a pol pod dohľadom tretích osôb. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, takzvanú výchovu prítomnosťou či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnějšíou výchovnou metódou. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise je nepochybné, že maloletá má vytvorený vzťah k obom rodičom, ani jedného z nich neodmieta. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktného vzťahu medzi rodičmi sa dieťa stáva nástrojom na vysporiadanie tohto vzťahu a aj priemerne empatické dieťa sa za prítomnosti dvoch znepriatelených rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechť ublížiť čo i len jednému z rodičov kladie na psychiku dieťaťa neúmerné požiadavky. V zásade nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Neobstojí preto odvolacia argumentácia matky, že odkedy je dieťa opätovne v jej starostlivosti, chráni ju pred otcom a jeho rodinnými príslušníkmi, aby ďalej nepokračovali v poškodzovaní maloletej, čím zabraňuje tomu, aby bola na nej páchaná trestná činnosť, ktorá sa v súčasnosti vyšetroje. Pokiaľ matka v odvolaní poukazuje na správy psychologičky PhDr. Š., je potrebné uviesť, že tieto nie sú

dostatočne relevantnými dôkazmi preukazujúcimi zlé zaobchádzanie s maloletým dieťaťom zo strany otca, pretože psychologička zjavne vychádzala z jednostranných tvrdení matky a pre celkové posúdenie situácie v rodine neobjektívizovala tieto tvrdenia matky konfrontáciou s otcom maloletého dieťaťa.

31. Vzhľadom k tomu, že matka v priebehu odvolacieho konania predložila dôkazy o nových skutkových okolnostiach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, a to predovšetkým rozhodnutie o prijatí maloletej Y. do 1. ročníka základnej školy v Košiciach od 1.9.2020, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia o zmene doterajšej úpravy tzv. bežného styku otca s dieťaťom rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 34P/140/2017 zo dňa 8.6.2018, pretože doterajšia úprava styku každý nepárny týždeň v roku od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 19.30 hod. a každý párny týždeň v roku od štvrtka od 16.00 hod. do piatku do 20.00 hod. by zjavne s poukazom na vzdialenosť bydlísk rodičov ohrozovala plnenie školských povinností maloletého dieťaťa. Odvolací súd preto do právoplatného skončenia konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo veci samej vedeného na Okresnom súde Košice I upravil bežný styk otca s maloletou Y. každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 13.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste jej bydliska a otec je povinný v čase určenom pre koniec styku odovzdať dieťa matke na rovnakom mieste. Čas stretnutí vymedzil s prihliadnutím na školský režim maloletej, pre ktorú je nepochybne vhodné, aby sa v nedeľu popoludní už zdržiavala v domácnosti matky za účelom prípravy do školy na nasledujúci deň. Odvolací súd dáva do pozornosti, že neodkladným opatrením zmenil len bežný styk otca s dieťaťom, zatiaľ čo styk počas prázdnin a sviatkov sa bude naďalej realizovať na základe rozsudku Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 34P/140/2017 zo dňa 8.6.2018, pretože tento nemá na plnenie povinnej školskej dochádzky maloletej zásadný vplyv.

32. V tomto prejednávacom prípade odvolací súd považoval za nevyhnutnú ingerenciu do pomerov účastníkov nariadením neodkladného opatrenia z úradnej povinnosti vzhľadom na pretrvávajúci konflikt medzi rodičmi, nedostatok primeranej a konštruktívnej komunikácie medzi nimi, čo u dieťaťa, i podľa zistení psychologičky, vytvára nadlimitný stres, a to uložením povinnosti rodičom dieťaťa ako aj maloletému dieťaťu podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice po dobu štyroch mesiacov. Účelom tohto opatrenia je odstránenie komunikačných problémov medzi rodičmi vyplývajúcich z ich negatívneho vzťahu, dôsledkom čoho je stresový syndróm dieťaťa, ktorý môže mať vážne následky na jeho psychike, čo rozhodne nie je v jeho záujme. Referát poradensko - psychologických služieb je samostatnou zložkou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zameranou na poskytovanie poradenských a psychologických intervencií vo vzťahu k realizácii výkonu rodičovských práv a povinností za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi navzájom alebo medzi rodičmi a deťmi, psychologickéj pomoci a poradenstva maloletému dieťaťu vo vzťahu k styku s rodičom a pod., v prípade, ak rodičia doposiaľ neboli schopní odstrániť vzájomné negatívne vzťahy, nie sú schopní spolu komunikovať alebo nie sú schopní dieťa patrične usmerňovať a vychovávať k správnejmu postoju k druhému rodičovi (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení), pričom výsledky tohto poradenstva budú mať nepochybne význam i pre rozhodnutie vo veci samej.

33. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).